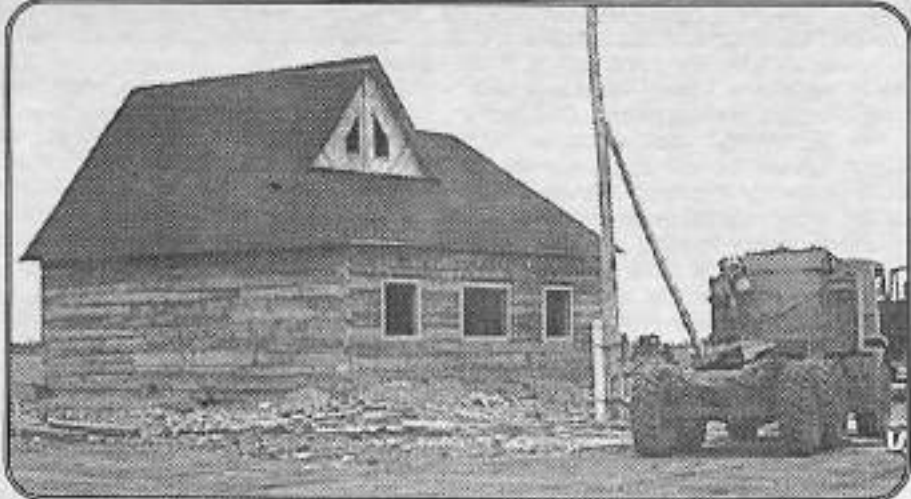
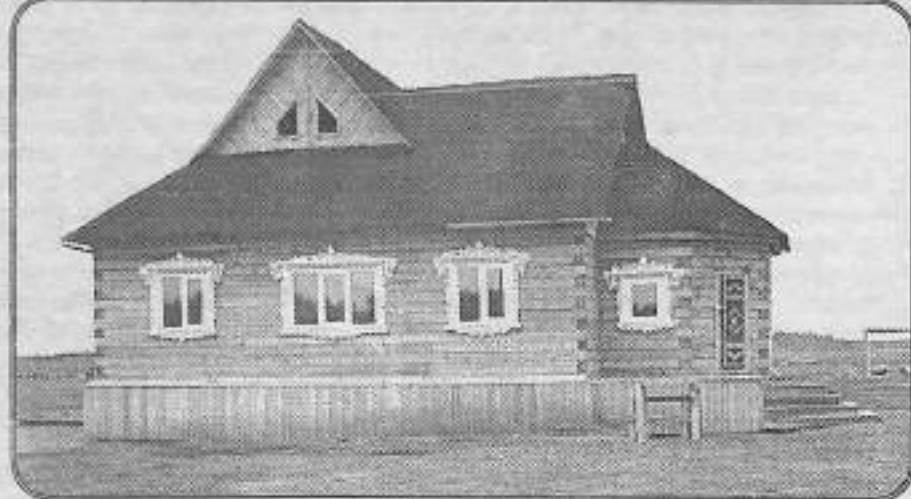

САҢА ОЛОХ

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2003-сый
АЛТЫННЫ
7 КҮНҮ
ОПТИОУОННЬУК
№ 116 (9026)

САҢА ДЬИЭЛЭР ДЬЭНДЭЙЭЛЛЭР

(Ыччат бөлүөлгөр)

Улууспут киинигэр, Чурапчы сэлээннэтигэр Дьоккускайтан кирии суол уга өттүгэр барт кэрэ көстүүлээх, кизик-куом, көнө-налыы нуурдаах урукхута бааһына сиригэр ыччат бөлүөлгө тутуута сабаламмытын биллэрэр свая түһүүтүн сире-туома муус устар ый саңатыгар буолбута. Бу кэмтэн ыла бөлүөлөк бырайыага олоххо кириэн, уһаайбалар быһыллан, тутууччулар кэлэн сүтэ уонна эрбим тыаһынан дорууолланан сарсыарда эрдэттэн манна тутуу үлэтэ сабаламмыта.

Билигин манна икки дьиз ахылаата түһүрүлбөн турар, үс дьиз түннүгүн баайытын аһарыт, бис дьиз көндөйө бүппүт, бис дьиз бүтэн ис-тас өттө ситэриллэрэ эрэ

хаалбыттар.

Түннүгүн баайытыгар тийиэн эрэр дыһа үс киһи үлэли сылдыарын көрүстүбүт. Бу П.К. Попов салайар түөрт киһилээх биригээдэтэ сылдыар эбит. Уолаттар барт эйбэстик көрсөн, үлэ дьонун сиринен судургутук манньк сэлэргиллэр.

— Билиги Мындабайыттан кэлэн үлэли сылдыат. Петр Савельевич Николаев, Александр Михайлович Ядрихинский, Николай Станиславович Кампеев диэммит. Биригээдирбит Павел Константинович билигин тутуу наадатын быһаарса сылдыар. Бу биригээдэни оноробут, бу ыйга бүтэриэхпит. Ахылаатын өссө сайын суолу көрөр-өрөмүөннүүр Чурапчытаагы ГУП (нач. Ф. С. Чиниги-

наров) биригээдэтэ түһэрбит. Билиги киһилэри кытары сөнгөнөн бу ааспыт нэдиэлэттэн салгыы тутат.

Дуоһабардаах тэрилтэлэрэ тутуу матырыйаалынан уонна аһынан хааччыйар, гостиницатыгар олордор эбит, онон үлэлииргэ чакчы да табыгастаах усулуу-буйаны тэрийбит. Бу үлэһиттэр бэйэлэрэ бэлиттэригэр курдук, үлэ тахсылаах буолуутун мактиэлиир.

Хаартыска:

1. Бөлүөлөк маннайгы дьизлэрэ.
2. Биригээдэ үлэтин үгэсэ.

"СО" корр.

ВЕТЕРАН-УЧУУТАЛЛАРЫ БЭЛИЭТЭЭНИН

Ааспыт бэтинсэбэ улуус муниципальнай тэриллэтин дьэтин аховай саалытар ытылла турар сааһырбыт дьоннор сүмэркэн уонна кэлэн иһэр Учутал кулун улуус үөрэҕиритин сайдытыгар олукторун акаабыт педагогическай үлэ ветераннарын, кырдыабыс учууталлары, итээнчилэри чмэстээһин дьоро түгэс ытылына.

Көрсүһүү бастаа чакыгар эбарааар этилиниилэр. Улуус баһылыгын I солбуйааччы А.С.Иустинова, үөрэх управлениетин начальнига Е.С.Сидоров, социальнай сайды уонна көмүскэллээх буолуу управлениетин начальнига С.И.Никитин, ветераннар сүбэлэрин председателэ М.Н.Матвеева, үөрэх үлэһиттэрин профсоюзтарын председателэ Е.И.Давыдов эбарааар тылларын анавтылар.

Муһуһаха калбит дьонтон СР үтүөлээх учуутала, улуус Бочуоттаах гражданина, ытык кырдыабыс Д.С.Постников амыз бэйэтин эбарааар, санаатын, улууска үөрэҕи сайыннарыа өссө көүстөөх үлэни ытыгарга эми киллэрэн тыл эттэ. Салгыы РФ норуотун үөрэҕиритин туйгуна, Д.П.Коркин музейин директора Р.Р.Абромов, Мугудайдаагы "Айон" аһыар дьиз хаһаайына, Челябинскайдаагы саахаланы ветерана Г.К.Макаров, Алабартдаагы Слениктар педагогическай династияларын салайааччыта В.Г.Слепцова уо д а кыттыкы ытылар.

Бу кэлэр кэнсэри ыччаты үөрэтиигэ илтигэ ар сылларга сыралатан үлэсэбит, дьон-сэргэ убаастабылын, махталын ытык ылыт сүндү дьоммут урут да, билигин да илдьэ сылдыар сырдык санааларынан эппит аһыстара хайа да эбэр учууталга, итээнчигэ туһалаах буолуомун сааттат. Киһилэр төһө да сааһырдаллар, оорукторо билигин даҕаны тэппит атактарын кубулуппакка оҕо айманы кара-сырдыкка үөрэтэ-тахайа сылдыаллара хайдалаах. Ол курдук, Алабартан 72 саастаах ытык кырдыабыс В.Г.Слепцова күн бүгүнгээһинэ дьэри сахалар төрүт үгэс-нигилэр, сирэбитигэр-туоммутугар аныгы ыччаты уһууар. Д.С.Постников, 90 сааһыгар лаппа чугаһабыт кырдыабыс учуутал, улуу Судурун Омоллоон: "Киһиэхэ кырдыар саас 90 сааһын кэнниттэн кэлэр", — дьэи элпигин холобурдаан турар, саалаа олоһор ветераннары кырдыабыс-быт дэммэхэ өссө да үлэлииллэригэр, опытыларын тарбаталларыгар бабарда. Ветеран-учуутал Г.К.Макаров улууспут киһигэр саңа дьоннор тэллэй курдук үмэр кэмнэригэр төбө учууталларга үөһэй дьиз туһулуора сааттатый дьэи бу болуурубу көрөргө туруоруота, маны таһынан учуутал оҕо төрөппүт кэнниттэн

иккис тыһынаах холобур буоларынан оску-оҕа табагы тардар, арытаны иһэр учууталы чугаһалтаты моддуйуста.

Кырдыабыстар декадаларыгар сөл түбэһиннэрэн ветераннар сүбэлэрин председателэ М.Н.Матвеева үбүлүйдээх кырдыабыс учууталларга бэлэтэри туттартаата. Ол курдук, сый түмүгүнэн улууспуттар 9 кыһыл көмүс сыбайыс уонна ону таһынан элбэх киһи улахан үбүлүйдэрэ бэлэтэммиттэр. С.И.Никитин амыз хас да киһиэхэ сый устата республика санаторийдарыгар босхо сыһыанар лугежалары туттартаабыта түгэнигэ сөл түбэһиннэри биллэ.

Бары тыл этээнчилэр манньк түмүкүлэр олус наадалаахтарын бэлэтэтиилэр уонна түмүккэ ветеран-учууталлары салайан үлэстэр, киһилэр кыһалбаларын учууттаан үөһэ салалтага туруорсар аналлаах сүбэни таларга быһаарыннылар. Сүбэде киһирин сөптөөх кандидаттары туруоруу буолла, олоһор кэлэн туһунаан президиум талынан 7 киһилээх сүбэ дьэ быһаарылтан үлэ барыахтаах. Онон улууспут ветеран-учууталларга сөһүрүмнэ аах-сыбааха өссө да дьон туһугар үлэлииргэ быһааннахтара хас биридирбитигэр холобур буолуох тустуах.

Оксана ЖИРКОВА.

Улуус үрдүкөн биллэрил-либит ырааһырдым ыйа салганан бара турар.Чурапчы сэлээннэтигэр улуустаагы комиссия учуураттаах рейдэлэринэн бары тэрилтэлэр хабылынылар.

Ол түмүгүнэн көрдөөх

Ырааһырдым ыйа

РЕЙДЭ ТҮМҮГҮНЭН

манньк үлэ ытылыбыт. Үгүс тэрилтэ, ол иһигэр Маарыкчааннаагы ПО ситимигэр киһирэр "Аартык", "Чаран" маҕаһынынар, улуустаагы почтовой сибээс, "Ростокс-рах" дьизэлэрин тас өттө кырааскалалымттар. Онтон, улуустаагы киһи балыһа уонна почта бүтэйдэрин саңартылар.

Мас олордута үмүлүлү-батах. Ол курдук, Маарыкчааннаагы ПО 150 маһы, ЧГИФКИС саңа тутуулар Д.П.Коркин музейин аттыгар итээннэ культура управлени-ета үгүс маһы олордутар.

Дьэи киһи хааччылылаах, тускабай онорору — бүгүгү күн ирдэбилэ. Улуустаагы культура управлениета сыла-

ас туалеты оноробута атыт-тарга үгүс холобур буолуох-тун.

МТС ГУП территориятын аттынаагы бөһү-сагы ыраас-тана саатабыт. Онтон гимна-зия таһыгар баар "Агропром-строй" урууку быраҕыллыбыт

техникатын, тимирдэрин то-бохторо, пилораматтан хаал-быт эргэ буолуула мастар он-нуларыттан хамсаабахтар.

Нэһиликтэринэн көрүү түмүктэнэ. Мугудайга айан суолун троссатын тулаты-наагы бөһ-сыс хомуллуба-тага бэлитэннэ. Болтоҕо сыбаалкалын астарыт, трос-сатын кыһыта хомуллубут. Мас олордута мааскайдык ытылыбыт. Ол курдук, Сы-лаң-55, Болтоҕо-150, Хада-ар-10, Хайахсит-100, Мугу-дай-320, Мындабайы-200, Мырыла-80, Одьулуун-800, Арылаах-158 маһы олордуттар.

Комиссия.

Уруукуну азыннакка

МУНГУРА СУОХ МАХТАНАБЫН

Мин 1934 с.Төлөйтө колхозтаах дьиз кэргэнгэ төрөөбүтүм. Төрөлүүттүрүм кыра эрдэктини өлбүттүрүм, онон таайынаан Петр Герасимович Шестаковтун ыалга эгэрдээн олорбуппун. Таайым 1942 сыл сайын Армияга барыла, (сэринтэн эргилибэтэ), мин абыстаах оро чорон соботоох туран хаалбытым. Ити күһүнүгэр көһөрүү буолбута. Минигин Жиркова Маалпа дьиз эмээксин көрөн-хараан Бастээх-хэ илдьэ кирибэ. Ону өрүс арыытыгар отчуттары илдьэ кириэ сылдьар ийэбинэн аймарым Дария Кирилловна Дьячковская утары көрсөн, ирдэһэн булан ылан дойдутугар Сыланга илдьэ тахсыбыта. Кини онко көрсөн илдьэ тахсыбата буоллар, кыра саастаах тулаах оро көһүүттөн тыһынаах эргилтөн кэлэрим биллибэт этэ. Күһүнүгү хараага тахсыта олорон иһэммин көһөрүүгэ барбыт дьоммун, колхозка холбообут Хаастаах дьиз ынахын айыамым, сайыһаммын. Бастээхтэн Төһүлүгэ дьиз быһа ытаан кэлбиһин өйдүүбүн.

Ити кэмтэн Сылан 7 кылаастаах оскуоланын бүтэриэхтэр дьиз эдэһийим минигин көрөн-хараан байыгыгар олорбута, үөрэттэрибэ. 1952 сыллааха мин Чурапчыга 9-с кылааска үөрэнэ сырыттахпына өлбүтэ. Дарыйа туһунан сүрдээх истиг, үтүө өйдөбүл мээхэ хаалбыта. Олох үөрөбүсүөх үс букубаан "ДКД" дьиз иһин баттыра. Ол гынан баран, бастаах стажанска этэ, нэһиликкэ үүт-табаарынай форма сабыдажсыйынан, нэһилик Сэбиэтин председателинэн үлэстэбэтэ, коммунистическэй партия чилиэнэ, Саха АССР Верховнай Совет депутатыга этэ. 1939 сыллааха Москвага бүтүн Союзтаабы тыа хаһаайыстыбатын быыстапкалары кыттынымылбыта.

Көһүүгэ барбыт колхозтар төһөннө кэлэлэрин туһунан хуоракка Саха АССР Верховнай Советка субу-субу кириэн туруорсарын өйдүүбүн. Василий Петрович Харитонов "Уолум" дьиз ааттыра. 1942-1943 сс. Сылан оскуолата төүрт кылаастаах этэ, ону туруорсан сэттэ кылаастаах онотторбута. Кэлин ол оскуоланы өссө сага маһынан салгыттарбыта. Интернат мээстэтэ ылан элбэх тулаах оһону олордон үөрэттэрибэ. Ончолорго Мугудай, Алабар оһолоро бары Сыланга кэлэн үөрэнэр этилэрэ. Элбэх оһону туруорсан детдомга ыыталабыта.

Дьон-сэргэтэ таптаан ааттылларынан Табалыыр Дарыйа киһи быһытынан кэре киһи этэ. Сүрдээх аһыныгас, чизинэй, айбэс-сайагас этэ, кини билбэт киһитэ-сүөгө дьиз суох буолара. Теһе күһүгэ кыайарынан дьонго көмөлөһө, үтүөнү оноро сатыра. Арааһынай хоргулбур-эрийдэммит дьон биһиэхэ хоһоллоро, сылдыаллара. 1944 сыллааха колхозтар күһүүттэн төһүүлэригэр бэйэтин дьон барсыбыт "Комбайн" колхозун олус кэтэспитин өйдүүбүн. "Комбайннар" Кэбээйттэн Унааран дьиз улахан бабайы сэллик ат адалытырын атах тартыстын дьиз Дарыйа эмээксингэ биэрбиттэрэ. Кыайы ыһаагар ол апытын миниммит элбэх бабайы аттаах дьон минигэр хаамтаран кирибиппитин билгитин бу баарды

өйдүүбүн.

Дарыйа эмээксин сырдык ырата туолан ол көһөн кэлбит "Комбайн" колхоз сиригэр-уотугар Уһун Куэвгэ билгитин орто оскуолааах, араас тутуулардаах улуус бири бэдэн нэһиликкэ Сылан олорор.

Дария Кирилловна бири оһолорго — Дьячковская Михаил Иванович дьиз этэ, сааһын туһаары райсоока үлэстэбэ. Үс сизинэрэ — Михаил, Гаврил, Николай билгитин бары ыал буолан олороллор, оһолордоохтор. Мин үрдүк үөрэби бүтэрэммин 25 сыл устата бастаан Мугудай орто, кэлин өр сыларга Амма орто оскуолатыгар математика, физика үчүтталларынан үлэстэбим, билгитин бочуоттаах сыһыанланга олоробун, 70 сааһым буолла. Сэттэ оһолоруктун, сизинэрдээхтун. Икки кыһым, икки сизиним эмиз үчүттал идэтин таллылар. Эбэтин аатын ааттатар кыһым Дарыйа-Куличкина Дария Петровна билгитин улуустаабы гимназияга үлэлиир.

Онон мин Дария Кирилловнага киһи-хара буолбуппун, үөрөнөн дьон сизинэн үлэстэн-хамсаан олох олорон кэлбиппэр мунгура суох махтанабын, кини сырдык кэрэһинигэр сүгүрүйбүн.

Александра Никитична ПОПОВА, Мындабаайы.

Хаартыска: Дария Кирилловна Дьячковская Москвага Бүтүн Союзтаабы тыа хаһаайыстыбатын быыстапкаларга эмиз бэйэтин курдук стажанска нуучча эмээксинигэ. 1939 с.

Дьячковская Д.К. автор Александр Попов

НЭҤИЛКЭКТЭР БЫЫСТАПКАЛАРЫГАР ЫҢҢЫРАБЫТ

Балабан ыйын 29 күнүгэр А.П.Мунгалов аатынан хартынаа галереятыгар Хадаар нэһилиэгин быһылыга В.В.Никонов тэрийитинэн, дьиз кэргэн специалиһа Осипова П.В., кулууп директора Лукина З.И., оскуола музейын үлэһитэ Иванова Е.П. кыһамныларынан Хадаар нэһилиэгин историктын кэспир балайда үчүгэй матырыйааллаах быыстапка турда.

Хоту көһөрүлүү 60 сылыгар аналлаах оскуола историктын, саха сылгытын сирдатар буклеттар баай ис хоһоонноохтор. Онотуктартан норуот маастара Мотрена Прокопьевна Давыдова уруһуйдара ис хоһооннорунан, Илья Николаевич Мишкин силистан-мутуктан үлөлөрэ торбойоллор. Хадаартан төртүтээх юнигэ аһаартарбыт 11 автор үчүгүйдик сырдатыллыыттар. Музей үлэһитэ Е.П.Иванова үтүөтүн тыһынаах хаалбыт сэрин кэмизэби, 1941-42

сыллардаабы "Кыым", "Социализм суола", "Социалистическая Якутия", "Эдэр большевик" хаһыаттары оһуучу биһиэхэ баарыллар. Бу быыстапка алтынны 10 күнүгэр дьиз турдо.

Билингитэ көрөөчү сылдыыта мөлгөх. Мантан кыһын улуус 5 нэһиликкэ график быһылыгынан кириэн эмиз бэйэлэрин быыстапкаларын туруоруктара. Ол курдук, алтынны 13-24 күннэригэр Хайахыт, алтынны 27-сэтинны 6 күннэригэр Мэлдьэхси, сэтинны 10-21 күннэригэр Кытаанах, сэтинны 24-ахсынны 5 күннэригэр Холтоҕо нэһиликкэлэрэ, ахсынны 8-19 күннэригэр Чурапчы сэлэһингэ быыстапкаларынан кытталлар. Улуус, кини сэлэһингэ олохтоохторун бу улахан үлэһити көрөрүтүтэр, үтүү-элбэби билэн бараргытыгар ыҥырабыт.

Григорий ТУРАНТАЕВ.

АРЫҢЫНЫ АТЫҢЫЛЫАХХА УОННА...

Арыгы ас, хайа да сиргэ-дойдуга тохтоһуллубат уонна бобуллара да кыаллыбат буолбута биллэр суол. Уларыта тутуу сылларыгар араас хаһаахтааһыннар онотуула сылдыбыттара да, көмөлөспөтө. Хата, дьон доруобуйата өссө сатаарыйыах быһылааба. Араас быраага, чифирь онгостон, одоколонуклей спирдэ дьиз иһин саҕатаммыта. Отмас уонна муус тизийитэ барыта бытыылканан быһаарыллар буолбута. Билигин рынок кэмизгэр, арыгы ас адыас көтүл тартылына, аны ыһат сугуллар куттал

ланна, онон мин манньк этилээхтун.

1. Биһиги нэһиликкэ уопсай мунньах быһаарынынан арыгы атыһааммат эрэри тутатынаабы нэһиликкэргэ атыһаанар буолан туох да көдүүтө суох. Онон, бу боллуруоска улуустаабы эргин тэриэтэ туох эмит быһаарыны ыһаан наада.

2. Арыгыны утары тыһынан эрэ буолбаха, маһаһыннар тастарын курдук кестүүлээх сиргэ көрөтөн сүөгү гына (дьингитин итирик киһи сүөгү да буолгаччы) пла-

кат уруһуйдара онгостон ыһаалааха. Бөһүөлэктитин итирик дьон ойууларынан кизгэтэбит дуо дьиз ыһааһыттан кыбыстымааха наада. Уруһуй тыһаагар ордук тийимтэ буолар, психологической атааканы онгостор.

Биллэн турар, уруһуйу көрбүт эрэ киһи иһэрин тохтоһу дьизэллэн. Ол эрэри көннөрү күннээн-дьыллаан үүннээн-тэһиннээн аһаан сылдыһаабыт дьиз баҕарабын.

Марафон дьөгүөрэп, Хадаар.

УМУУЛУУБАТ ОЙДӨБҮЛ

Балабан ыйын 19 күнүгэр хоту көһөрүлүүгэ аналлаах Кэриэстабил күнөлүс тэрэһиннээхтик ааста. Бу иһин тэрийсэчилэргэ барба махтал тылларын аны-ыһын. Биһигини көһүүгэ сырыттахпытына өлөр өлүүттэн кимнээх быһаабыттарын туһунан аһааһын баҕарабын. Ол — бастатан турар, колхозтут председателэ Афанасий Кириллович Филиппов уонна Анисия Семеновна Кондратьева буолан-

лар. Бу икки күн санаалаах айым дьон 8 кг. сууда бурдук кэлбитин сыһакалаан атаһаарыгар нэһилэ уйуттар дьизгө, оһолорго анаан түгэллэһтэрэ. Онтон дьизтэн кыайан кэлбэттэргэ илдьэн биэртэрэ. Кинилэр итинник хас биридди киһи туһунан кыһаамар үтүө санаалаахтарын иһин, биһиги ийэбит өлүүн бири хонук иннинэ оһолорбун көрө-истэ сылдыһаары дьиз кэрэһин этэн хаалларыа дуо?

Кинилэр көмөлөрүнэн биһиги Чурапчыбытыгар эргиллэн кэлбиппит, олох олорбуппун. Афанасий Кириллович билгитин суох. Онтон Анисия Семеновна 80-тан тахсыбыт ытык киһи. Кэриэстабил күнүгэр кинини көрөөммүн олус үөрдүм, уйдыйдым.

Варвара КЛИМОВА, тыыл, үлэ ветерана.

УМУУБАПНЫТ БУОЛААР

Бири дойдулаахтыг Федор Петрович Ефимов олусун 55 сылын Саха сиринээги кинигэ издательствотыгар анаабыта. Москвага издательствотуга үлэли сылдьан 1938 сыллааха репрессия үгэннээн турдаһына. Платон Алексеевич Ойуунускай норуот өстөөгү дьиз хаайытырын кэнэ кини 6 томнаах айымнытын корректураны архивка тутарбыта уонна бири оттиска-тын Дьокускайга, онтон Мындабаайыга дойдутугар кистэ-битэ. Аҕа дойдуну көмүскүүр улуу сэрин сылларыгар бэбэ-эксэ тутан Ийэ дойдутун кинигэр ытык иһин толорбута.

1946 сыллааха Армияттан кэлэн баран ол оттискаларын Дьокускайга киллэрэн олорор дьизтэн муосталыгар кистэ-бит. Бэл кэргэннэр даһыны эппэтэх. Улуу Ойуунускай айымныларынан оттискатын 20 сыл кистээн уура сылдыы туһааннаах киһикэ төһөлөөх кутталы, дьиксинини үөхсө-питэ буоллобай ? Ол иһин мин кинини саха норуотун минигэр улахан, хосун быһыны онгосту киһи дьиз сыһааһы-бын.

Федор Петрович хаһыаттартан, суруулаалартан араас киһи үөһөтөх-аһытатха, истэбэтэх дьиктилерин туһунан матырыйааллары хомуйан "Диктилер, дьибэлэр, дьоз-бэлэр...", "Эһин дьикти чакы-

лар", "Дьиз хаһаайыныгар 1200 сүбэлэр, амалар", аны Москвага "1600 полезных советов хозяевам дома", кэлин бэйэтин олоруттан "Олоһум кэрэ аргыстар" дьиз кинигэлэри таһаартарбыта. Ити үлүгэр үтүс кинигэлэри таһаартарбыт киһи сүрүөччүнэн ааттаммын мин ардыгар дьиктиргини саныыбын.

Федор Петрович киһини сэргэһитэр өссө бири сүдү дьарыга саахымаат буолар. Спорт бу көрүгэр Саха сирин 5 төгүлүгэ чемпиона, биһиги улуустан соботоох маастарга кандидат. Аан дойдутаабы кылаастаах маастар В.Панов "Саахыматчыт бастаа кинигэтин" сахалыы с а н а р д а н төрөөбүт норуотун мчатын, дьонун-сэргэтин ортоугар өй уустук соннууутун пропагандалабытын ама туохха тэһинэй ?

Иһин барытын этэн тураммын мин манньк этии киллэрбим: саахымакка соботоох маастарга кандидатпын өбөөн, үөһүтэн кини

аатынан турниры олохтооһа. Кини бырааттара СР тыатын хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ Афанасий Петрович, норуот хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ Петр Петрович уонна Илья Петрович, Василий Петрович манньк дьаһалы үөрүүнэн көрсүөх, көмөлөһөх этилэр.

Ф.П.Ефимов — РФ уонна СР культуратын үтүөлээх

үлэһитэ, П.А.Ойуунускай аатынан государственной Бириэмийэ Лауреата. Манньк үтүөкүн киһибитин умну-мусубун.

Иван КСЕНОФОНТОВ, Чурапчы сэл.

Хаартыска: Ф.П. Ефимов.

Балабан ыйын 27 күнүгэр Чыаппара бөһүөлүгэр ССРС, РСФСР, Саха АССР үтүөлүк тренери Д.П.Коркин төрөөбүтү 75 сылыгар аналлаах күнүгү кросска уонна эстафетага аһабыс турнир буолан ааста. Бу күрөхсө ыаллаһа сытар Чуралчы, Уус-Алдан, Мэҥэ-Хаҥалас улуустарыттан уолсайа алта хамаанда кыттыны ыһылар. Ол курдук, Алабар, Майа, Төхтүр, Дьабыл, Бүтэйдээх, Курбуһах орто оскуолаларын күүс быйы-дара күөн көрүстүлөр, саастарынан араасан 400-тэн 1500 м дьирэ уһунга сүүрдүлөр, хамаанданан 10 түгүмүктээх эстафетага күрэхтэстилэр.

Төһө даҕаны сибик, ардактаах күн буоллар, күрэхтэһи үрдүк тэрээһиннээхтик, өрө күүрүүлээхтик барда. Сүүрүү күрөҕэ республика Суверенитетын күнүгэр сөп түбэһэн, суолтата өссө үрдээн биздэ. Бу үөрүүлээх түгүнэн СР үтүөлүк уунутала В.Г.Слепцова бары күрэхтэһээчилэри, ыалдыттары эҕардаһан туран, саха омугун сизиркэн үс улуус ыччаттара түмсүбүт

Спорт
Спорт
Спорт

АЛАБАРГА СҮҮРҮҮ КҮРЭБЭ

дьоро күнүнэн сибээстээн түһүлгэ тэрийэн, оҕолор төрөөбүт дэйдүлэрин история-тын төһө биллэлэрин тургутан көрдө. Араас хабааннаах ый-ытымылары биэртэлээн улуус айыы ейдебунууҥ талах оонньуурдары бэлэктэтэ. Алабар орто оскуоланын директора В.И.Федорова Д.П.Коркин олорон ааспыт олобун, ситиһилэрин туһунан кылгас ахтыы оҕордо. Бүтэйдээх орто оскуоланын сүүрүүтэ филиалын тренери Н.С.Чабыкин эдэр спортсменнарга анаан бэйэтин эҕардаһан тириэртэ. Бу үөрүүлээх түгүнэн туһанан Алабар орто оскуоланын үөрэнээччилэрэ үгүсүлээн, ылаан күрэхтэһээчилэр сүргэлэрин көтөхтүлөр. Ол кэннэ күүтүүлээх сүүрүү күрөҕэ саҕаланна.

Тыһын ыла-ыла тэбизһирэн кэлэн түһэр ардагы аныннан ыалдыааччылар эрчимнээх хаһыылара күрэхтэһээчилэр кыйыыга дьулуурдарын күүһүрдэн биздэ. Кырачаан

кырҕыттартан, уолаттартан саҕалаан үрдүк кылаас үөрэнээччилэригэр тийэ бимрэн-биир сүүрэн элэстэннилэр. Ким эрэ кыйымы орогойун билээн үөрүүтэ үксэтэ, ким эрэ кыранан кыйытаран кыйыда. Күрэхтэһи кэмигэр тэрээһин үлэтигэр куоратынан, тыһанан сүүрбүт-көппүт, Алабар орто оскуоланын физкультурага учууталын, СР спордун маастарын Данил Михайлович Пестрякову кытта көрсөн кэлэстти.

— Чемпионакка ыгырыны элбэх оскуола тутан, кэлэллэрин эрдэттан биллэрбиттэрэ эрээр, күн-дьыл туруга хааччахтаата быһылыах. Онтон атын улахан кириимилээх күрэхтэһи буолара хаалла. Чыаппара бөһүөлүгэ улуустар ыспылыларыгар турар, суолениһэ үчүгэй буолан манньк күрэхтэһиһилэри биһиэхэ ыттар бары өттүнөн табыгастаах, инники өттүгэр өссө үрдүк таһымнаахтык ыттарга быһаананан-быт. Түгүмүнэн туһанан кэлсэ-

тэхэ, биһиги оҕолорбут сүүрүүгэ кулаҕана суох көрдөрүүлээхтэр. Алта оҕо улуус сүүмүрдэммит хамаандатыгар ылыллыбыттар. Ааспыт үөрэх дьылыгар улуустаагы спартакиадага сүүрүүгэ ЧРО-СӨИ хамаандатын кэнниттэн II миһтэҕэ тахсыбыппыт, — дьин тренер оҕолорун ситиһилэринэн кизн тутта санаатын үлэһиннэ.

Бийылгы сүүрүү күрөҕэр урукку өттүгэр республикага үрдүк ситиһилээх оҕолор кыттыны ыһылар. Ол курдук, Бүтэйдээхтэн республика сүүмүрдэммит хамаандатын чилиэнэ Шишигин Вана, Курбуһахтан республика хас даҕаны тегүллээх чемпиона Гуляев Миша, Дьабылтан кылгас дистанцияга республика чемпиона Дергачев Гриша бу да сырыыга чабылхай сүүрүүнү көрдөрөн, кыйыылаахтарынан табыстылар. Алабар орто оскуоланын VII кылааһын үөрэнээччигэ, сүүрүүнэн үбүс сылын

утумнаахтык дьарыктанар Сандал Баишев 500 м бэйэтин саастыылаахтарынан ыраабынан хааларан кыйыда. Алабар орто оскуоланын үөрэнээччилэрэ Катя Слепцова, Ксения Азбукина, Валентин Ноев кросска бириимстэх миһтэҕэ тиксэн, дьарыктара халтайга хаалбатаһын дакаастаатылар.

Уолсай түмүккэ (кросс уонна эстафета) кыйыылаахтарынан Бүтэйдээх орто оскуоланын хамаандата (тренер Н.С.Чабыкин), икхискэ Дьабыл (тренер П.Г.Жирков), үбүскэ Алабар (тренер Д.М.Пестряков) хамаандалара табыстылар. Кыйыылаахтар Д.П.Коркин үбүлүйүгэр аналлаах кубогунан, медалларынан, грамоталарынан наҕараадаланньылар, биридмилээн чабылхай сүүрүүлэр иһин анал бириимстэр хаһаайыттары ааттанылар.

Күрэхтэһи кэнниттэн оҕолорго доҕордоһуу кизһэтэ, тренердэргэ санаа атас-таһыта буолла. Айылаах ку-

булбаттарын аахсыбакка онносор Бүтэйдээх курдук ыраах сытар нэһиликтэн кэлэн күрэхтэһэн, хамаанда-лар бары өттүк харалаах, илин тутуурдаах, астынан, үөрэн-көтөн инникитин даҕаны доҕордоу сибээһин быһаакка, сибээстэһэ олорорго кэлсэ-тиһэн тарҕастылар.

Манньк тэрээһиннээхтик ытыллыбыт, үөрэнээччилэр, олохтоох нэһиликтин сүргэлэ-рин көтөхтүт дьаһалга үп-харчы өттүнэн көмөлөспүт спон-сордарга: олохтоох дьаһалтага (Тимофеев В.М.), Алабардаагы олорор дьиксэ, коммунальнай хаһаайыстыба участагар (Попов П.П.), "Чыаппара" ТХПК-га (Хон И.И.), балыыһа коллекти-выгар (Пестрякова З.М.), "Ал-гыс" уһууаһыга (Слепцова А.П.), "Ырыа" Сыһыалант кли-нигэр (Баишева С.А.), Маарык-чааннаагы ПО Чыаппаратаагы маҕаһыныгар (Пестрякова А.Ф.) оскуола администрация-та хаһыат нөнгү барҕа махта-лын тиркэрдэр.

Галина ГОВОРОВА.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү тапталлаах кэргэммин, аҕабытын, эһээбитин Үрүг Күөл нэһилиэгин олохтообун НОЕВ Николай Ивановичы 55 сааскын туолар кэрэ-балиэ күнүгүнэн итиитик-истинник эҕардаһиыт!

Баҕарабыт эйиэхэ чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьолу-соргуну! Үрдүгүнэн үргүөр үргүйбэтин, тулаһынан аргыар аргыйбатын, кырдыар дьизни билинмэ, нарыны ылыныма. Өссө да биһиэхэ бөҕө тирэх буолан үлүнүк, дьоллоохтук олор дьин алгыспытын аныыт.

Эбэрдэни кытары кэргэнин, оҕолорун, сиэннэрин, кийиттэрин, күтүттэрин уонна эдьинийин Мария Николаевна.

Депутаткайдаагы ГОК инженеринэн өр сылларга үлээббит, билигин Чуралчы улууһун сир комитетын специалиһынан үлэлиир КАРПОВ Семен Николаевичы 50 сааскын туолбут өрөгөйдөөх үбүлүйүгүнэн ис сүрэхтэн итиитик-истинник эҕардаһиыт!

Эйиэхэ баҕарабыт саха алмааһыны кытаанар доруобуйаны, үлэбэр ситиһилэри, кырдыары билимнээт эдэрдийи эрчими, убаарабат күһү-уоһу!

Эбэрдэни кытары 1972 с. Амма орто оскуоланын биригэ бүтэрбит үлээннээхтэрин.

"СИТИМ" Маҕаһынт

"Ситим" маҕаһынтга атыыланар: оҕо, улахан киһи кыйынгы тирии бачыынкалара, сапожжалара (Россия, Турция); сиидэс, сатыын, бязь, шифон, креп, атлас танас араастара: сыттык, матрац тиктэрэ; оҕуруу, постка, тесьма; пылесос, обогреватель уо. д. а. электро-табаардар; французскай иһит набордара; антресоллаах шифоньер, прихожай набора.

Кэлин, көрүң, атыылаһың. Билсэр тел.

АТЫЛЫЫБЫТ

2002 с. оҕоһулуубут УАЗ-290692-04 В категориялаах массынанан. Санаата кэлэсттиннэ. Билсэр телефон: 43-123.

1997 сыллааха оҕоһулуубут "Санитарка", 1998 сыллааха оҕоһулуубут УАЗ "Охотник" массыналары. Санаалара кэлэсттиннэ. Билсэр телефон: 42-247, (Чуралчыга), 43-45-06. (Дьоккуускайга).

Үчүгэй туруктаах, 2000 сыллааха оҕоһулуубут УАЗ "Санитарка", 53 тыһ. км сүүрбүт массынанан. Санаата кэлэсттиннэ. Билсэр телефон: 26-200.

ҮЛЭБЭ ЫҔЫРАБЫТ

Чуралчытаагы оройуоннай суукка УАЗ массынаагы суоллары. Билсэр телефон: 41-369, 41-168.

КӨННӨРҮҮ

"Сага олох" хаһыат атыһыныҕы 4 күнүгэҕи түмэригэр икхис балаһага тахсыт А.Пермяков "Күндүл күйүгүрдээх кэмэ" ыстатыйытыгар 5-с аҕаһыгар "Бу балыыһа үлэтин туһунан манна 1961-1963 сс. фельдшеринэн үлээббит терапевт врач Любовь Даниловна Стручкова актыларынан суруйабын" дьини манньк кеннерен аҕарытыгар! "Бу балыыһа үлэтин туһунан манна 1961-1963 сыллардааха фельдшеринэн үлээббит, кэлин терапевт врач Снецкая Любовь Даниловна уонна манна оҕо, эдэр сааһа ааспыт Стручкова Татьяна Николаевна актыларыттан суруйабын". Тахсыт алҕас иһин тустаахтартан бырастын тыһалларыгар көрдөһүт.

Күндү оҕом, кэргэним, быраалпыт

ВИНОКУРОВ Семен Семенович

күн сириттэн хомолтолоохтук барытын дириһтик курутууан туран табаарыстарыгар, билэр дьонугар иһитиннэрббит.

Ийэтэ, кэргэнэ, эдьинийдэрэ, саҕаһа.

Кутурбанын тиздэллэр:

- Күндү быраалпыт Семен Семенович өлбүтүнэн ийэтигэр Мария Прокопьевнага, эдьинийдэригэр, саҕаһыгар, кэргэнигэр, оҕолоругар эдьиний Л. М. Винокурова, Степановтар дьик-кэргэттэрэ.
- Интернат-оскуола томторун олохтообу Винокуров Семен Семенович өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар, ийэтигэр, эдьинийгэр урукку үлэһипитигэр Винокурова Мария Семеновнага, чугас дьонугар, аймактарыгар Үөрэх управлениига, үөрэх үлэһиттэрин профсоюзун комитетэ.
- Күтүттэрэ Семен Семенович өлбүтүнэн эдьинийдэригэр Ольга Николаевна Винокуровага, оҕолоругар, ийэтигэр Мария Прокопьевнага, биригэ төрөөбүттэригэр Чуралчыттан Чепаловтар, Макаровтар, Кытаанактан кийит ийэтэ Мария Гаврильевна, Макаровтар.
- Күндү быраалпыт, убайыт Семен Семенович хомолтолоохтук өлбүтүнэн ийэтигэр Мария Прокопьевнага, кэргэнигэр, оҕолоругар, эдьинийдэригэр Ноговицыннар, Андросовтар, Керемисовтар, Шкулевтар дьик-кэргэттэрэ.
- Семен Семенович хомолтолоохтук өлбүтүнэн ийэтигэр, кэргэнигэр, оҕолоругар, эдьинийдэригэр Листиковтар дьик-кэргэттэрэ.
- Семен Семенович өлбүтүнэн кэргэнигэр Ольга Николаевнага, оҕолоругар, ийэтигэр, эдьинийдэригэр биригэ үөрэммит, үөскээбит доҕотторо, кинилэр дьик-кэргэттэрэ.

Ајата, үлэ, тыл ветерана

ПЕРМЯКОВ Данил Данилович

өлбүтүнэн биригэ үөрэммит дьүөгэбитигэр, Мугудай орто оскуоланын директоругар Пермякова Дария Даниловнага дириг кутурбаммын тиздэббит.

1983 с. Сылан орто оскуоланын бүтэрбит 10 "б" кылаас коллектива.

СУРУТАРГА ТИЭТЭЙИҔ!

Улууспут олобун-дьаһаһын бары өттүнэн сырдатар "Сага олох" хаһыакка сурутаргың умнума!

Сурутуу сыаната:
 6 ыйга — 190 солк.
 3 ыйга — 95 солк.
 1 ыйга — 31 солк. 67 харчы.
 Тэрилтэлэргэ 6 ыйга — 200 солк.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.
ААДЫРЫСПЫТ: 678670.
 Чуралчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫТ:
 редактор — 41-332, отделлар — 41-265.
 E-mail: sagaoloh@churap.sakha.ru

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Чуралчы улууһун "Сага олох" редакционнай-издательскай холбоһук Государственной учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну хонтуруоллуур уонна регистрациһылар РФ бэчээккэ СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрациһааммит нүмэрэ — ПИ №19-0423.

"Сага олох" редакционнай-издательскай холбоһук ГҮ. Офсетнай бэчээт. Сахааһын № 116. Тираж 1733. 6. 10. 2003 с. бэчээккэ бэрилиннэ.

Автор суругар этиллэр санаа
 редакция позициятыгар мэдди сөп түбэһэр буолбатах. Сурукка ыйылар чакчылар кырдыктаахтарыгар эппиэтинэһи автор тус бэйэтэ сүтэр.